

Forollhogna Villreinutvalg

Årsmelding for 20/4 2012 – 20/4 2013 for Forollhogna Villreinområde

Villreinutvalget har i denne perioden hatt følgende sammensetning:

Hallvard Urset	2542	Vingelen	Leder
Tor Granvold	2512	Kvikne	Kasserer
Per Bjarne Bonesvoll	7295	Rognes	Styremedlem

Fjellstyrekontoret i Holtålen v. Terje Borgos har fungert som sekretariat.

Kontaktperson for de ulike rettighetshavere:

Jaktfelt	Navn	Kontaktperson	Postnr	Postadresse	Antall stemmer
Fo- 10A	Benndalen fjellsameie	Marius Jermstad	7380	Ålen	2 stemmer
Fo- 3	Budal villreinvald	Trond Are Berge	7290	Støren	7 stemmer
Fo- 11	Dalsbygda Jaktsameie, Såttåhaugen, Dalbusjøen	Arne Nyaas	2550	Os i Østerdalen	6 stemmer
Fo- 7	Dragås statsallmenning	Trond Are Berge	7290	Støren	2 stemmer
Fo- 8	Haltdalen Søndre	John Arne Aasen	7383	Haltdalen	4 stemmer
Fo- 2A	Hauasetra gr.eierlag	John Knutsen	7391	Rennebu	2 stemmer
Fo- 1	Kvikne Østfjell Villreinvald	Kristin Lund Austvik	2512	Kvikne	8 stemmer
Fo- 19	Magnilsjøen Setersameie	Arne Norstad	2500	Tynset	2 stemmer
Fo- 6	Nekjådalen statsallmenning	Trond Are Berge	7290	Støren	3 stemmer
Fo- 4A	Nyådalen jaktfelt	Harald Langrød	7387	Singsås	2 stemmer
Fo- 5B	Nøkksjøen jaktvald	Bjørn Berg	7387	Singsås	2 stemmer
Fo- 5A	Romundhaugen jaktfelt	Svein Fløttum	7387	Singsås	2 stemmer
Fo- 2	Soknedal statsallmenning	Kåre Merket	7288	Soknedal	3 stemmer
Fo- 4C	Styggfjellet	Hans Marius Hegseth	7387	Singsås	1 stemmer
Fo- 12	Vingelen Sameie	John Håkon Stensli	2542	Vingelen	6 stemmer
Fo- 9 og 10	Hesjedalen/Holden	Terje Borgos	7380	Ålen	6 stemmer
Fo- 20	Åsmarka	Roar Åsen	7383	Haltdalen	1 stemmer
	Villreinnemnda	Per Ousten	2550	Os i Østerdalen	
	Tynset kommune		2500	Tynset	
	Tolga kommune	Tolga viltneemnd	2540	Tolga	
	Os kommune	Formannskapet	2550	Os i Østerdalen	
	Holtålen kommune	PDL-Hovedutvalg	7380	Ålen	
	Midtre-Gauldal kommune	LNT-kontoret	7290	Støren	
	Rennebu kommune	Landbruk/miljø	7391	Rennebu	
	Røros kommune		7374	Røros	
	Fylkesmannen i Hedmark	Pb. 4034	2306	Hamar	

Forollhogna Villreinutvalg

Møter og annen aktivitet

Det har vært avholdt ordinære styremøter, møter i forbindelse med oppsynskorpset og i tillegg har utvalget arrangert ett møte for alle rettighetshaverne i Soknedal i januar 2013. Leder deltok videre i årsmøtet i Villreinrådet. Villreinområdet har i løpet av året fulgt opp arbeidet med å få reist et sperregjerde mellom villreinområdet og tamreinområdene på østsiden av Rørosbanen på strekningen Glåmos – Nesvollen. Det har vært kontakter i den etablerte arbeidsgruppen og det ble også et møte i Oslo med representanter for MD i februar 2013. Signalene i dette møtet var fortsatt positive, men det bes nå om konsekvensutredning i forhold til naturmangfoldloven samt behandling i de berørte kommuner i forhold til plan og bygningslov.

Siden jobbaktiviteten til alle i styret har vært hektisk det siste året, har e-post og telefon vært flittig benyttet.

Arbeidet med Fylkesdelsplanen for villreinens bruk av Forollhognaområdet går sin gang og utvalgets leder har representert villreinrådet i dette arbeidet. En medvirkende årsak til at saken har dratt ut i tid er at DN hadde ikke fulgte opp og leverte sin vurdering av sperregjerdet først etter å hatt saken liggende i 7 måneder.

Villreinnemnda er en viktig samarbeidspartner for villreinutvalget om samarbeidet er fortsatt et meget godt.

Villreinnemnda og mottar årlig betydelige midler til ulike forhold innen området.

Villreinutvalget har nå blant annet søkt om midler til et prosjekt opp mot ungdomstrinnet i skolene innen villreinområdet. Totalt har nemnda bevilget kr. 100.000,- til tiltaket og en har fått tilbakemelding fra 6 skoler som ønsker å være med på dette arbeidet.

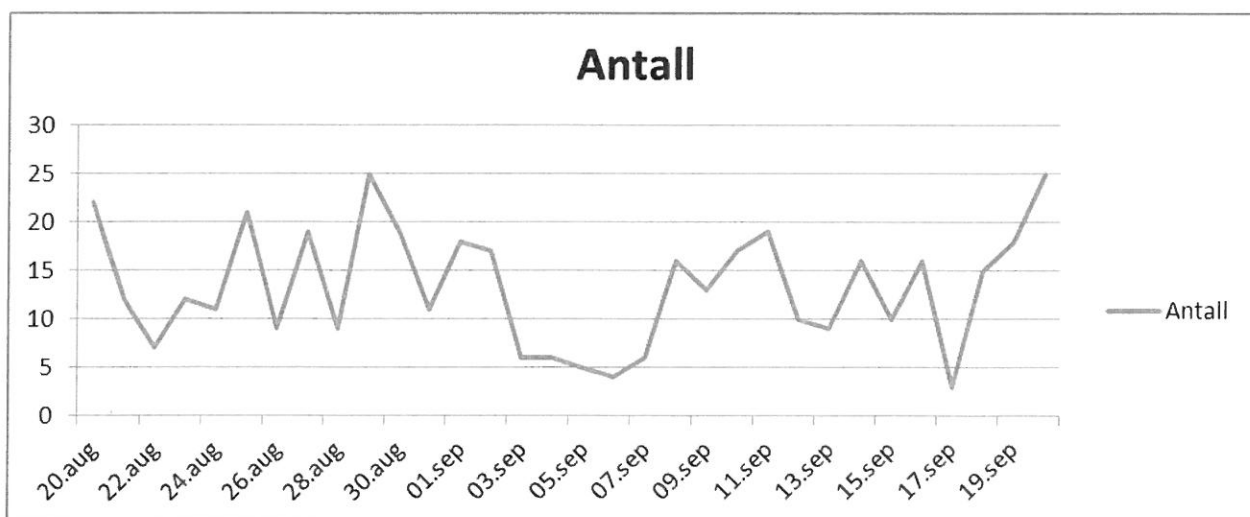
Jakta 2012

På årsmøtet 21/4 2012, ble bestandsplanen med tilhørende avskytningsplan vedtatt. Planen har lagt opp til en vinterbestand på å øke bestanden til ca. 2000 dyr i løpet av planperioden. For 2012 ble det vedtatt en kvote på 600 dyr. 453 dyr ble rapportert skutt, 75,5 %. I tillegg kommer noen døde dyr (funnet dels i jakta, dels etter jakt) som ikke ble tatt på jaktkort. Beregninger viser at stammen nå er økende og nå bør være på ca. 1.850 vinterdyr.

Fellingsresultater

Fellingsprosenten i villreinområdet har de senere årene vært lavere enn tidligere. Dette har medført at en selv med store kvoter ikke har klart å senke bestanden ned mot vedtatt nivå så raskt som ønskelig. I 2010 og 2011 var det avtale om fellesjakt på store deler av villreinområdet og fellingsprosenten økte til normalt nivå, ca. 90 %. Fellesjaktavtalen ble ikke videreført i 2012 og av årets kvote på 600 dyr ble det skutt bare 453 dyr, som gir en fellingsprosent på 75,5,2 %, det laveste på over 20 år. Resultatet er noe bekymringsfullt og viser hvor viktig det er med godt jaktavtaler for å sikre gode fellingstall i år med uheldige (ensidige) vindforhold.

Figur 1: "Felling fordelt på datoer" viser jakttrykket gjennom jaktmåneden. Dette er viktig kunnskap å ha med seg når nye/endrede fellesjaktløsninger skal søkes. Fordelingen på fellingsdatoer, figur 1, viser når jegeraktiviteten og suksessen var størst.

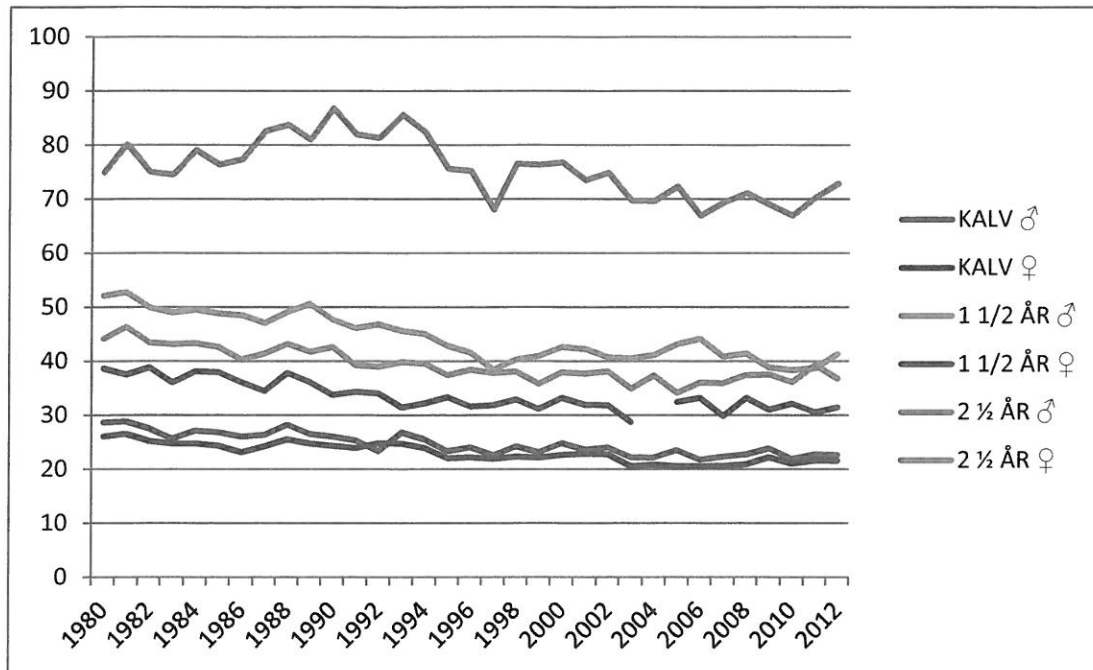

Figur 1: Felling fordelt på datoer.

Vektutvikling.

Tabellen som viser vektutviklingen er også utvidet til å omfatte 2012. Tallene viser en stigende vektutvikling for eldre bukk, 1,5 års bukk og 1,5 års simle. Kalvevektene synes å være stabile mens vekta for eldre simler har gått ned siste år. En må håpe at utviklingen i simlevektene viser at jegerne faktisk har forsøkt å unngå å felle store simler. Utviklingen framover vil bli interessant.

Forollhogna Villreinutvalg

Figur 2: Vektutvikling i perioden 1980-2012. Fordelt på kjønn og alder.

I år som foregående år er det alltid noe å forbedre. Sekretæren skal ta sitt ansvar i forhold til sein databehandling, men uten rådataene er det umulig å bli raskt ferdig. Rapportering og kjevebehandling er alltid tilbakevendende utfordringer. Etter jakta 2012 fikk vi raskt tilbakemelding på hvor mange dyr som var skutt, men det tok fortsatt for lang tid før detaljene var klare. Opplysningene på jaktkortene må kontrolleres opp mot innleverte kjever for å korrigeres for feilskjæring av blant annet alder på skutt dyr. Etter endt jakt skal kortene oversendes jaktfeltansvarlig som sammen med vedkommende kjevekontrollør fyller ut tilsendt rapporteringsskjema som så sendes inn til sekretariatet for videre statistikkføring. Dette har tatt for lang tid, og vi klarer ikke å overholde fristene fra Direktoratet for naturforvaltning. Likeledes blir arbeidet med rapporteringen til villreinnemnda og SSB like treg. Arbeidet med å bedre disse rutiner må fortsette og det er nå planer om å innkalle veiestasjonene for en gjennomgang av rutiner m.m. før jakta til høsten. Villreinutvalget har videre fortsatt arbeidet med å fokusere på riktig jaktutøvelse. Samarbeidet med Pers Naturvideo ble fullført i og med at den planlagte DVD en ble ferdigstilt og delt ut til samtlige jegere høsten 2011. Høsten 2012 fikk «nye» jegere sitt eksemplar som et ledd i å sette fokus på jaktutøvelsen. Det har videre vært etterspørsel fra andre villreinområder og det ble bestilt et nytt opplag som ble solgt til de som ønsket å kjøpe. Oppsynsrapporten viser imidlertid at skadeskytingen faktisk økte siste år. Dette var overraskende, men antas å ha sammenheng med vanskelige jaktforhold selv om dette ikke er noen godtagbar årsak. Jakta skal under alle forhold utøves slik at en unngår skadeskyting.

Oppsynstjenesten

OMRÅDEBESKRIVELSE.

Forollhogna villreinområde har ifølge driftsplanen et tellende areal på 1.848.181 dekar. Området ligger i fylkene Sør-Trøndelag og Hedmark og består nå totalt av 20 villreinald i kommunene Rennebu, Midtre Gauldal, Holtålen, Os, Tolga og Tynset etter at 18 terreng i Tynset og Rennebu gikk sammen til et vald i 1999.

Av totalarealet er 864.500 dekar (47 %) statsallmenning og 974.181 dekar (53%) privatområde.

Villreinstammen var vinteren 2011 / 2012 til ca.1.750 dyr, noe som førte til at årsmøtet dette året vedtok en kvote på 600 dyr, det samme som foregående år.

GENERELLE FORHOLD.

Fellingskvoten 2012 var som ovenfor beskrevet på 600 dyr, det samme som foregående år. Fordelingen var på 40 % kalv, 30 % simle, 20 % liten bukk (inntil 3 takker i hver gevirstang) og 10 % stor bukk. Kvoten gav et minsteareal på 3.080 dekar pr. dyr.

Forollhogna Villreinutvalg

Villreinoppsynet var forsterket med 2 nye deltidsoppsyn denne høsten som hadde lokalt oppsynsbevis. Totalt besto oppsynskorpset av 4 faste fjelloppsyn og 10 "faste" deltidsoppsyn. Disse var totalt ute i 117 dager. I tillegg deltok SNO med 1 oppsyn som deltok i oppsynet i 10 dager. Det var ingen fra lensmannsetaten ute på oppsyn i 2012.

Forut for jakten var det en lokal samling på Vollan for samtlige oppsyn i Forollhogna der ulike problemstillinger ble berørt.

Avlønningen av oppsynet skjer ved betaling pr. time utført tjeneste samt godtgjørelse for bruk av bil. Arbeidsgiverne til de faste fjelloppsyn får refundert faktiske utgifter minus refusjon gjennom fjelloven.

Oppsynstjenesten 2012 ble ledet av Terje Borgos, som var budsjett og rapportansvarlig, i samarbeid med Jon Horten, Ingebrigt Storli og Trond Are Berge. Samarbeidet besto i at hver av disse hadde hovedansvaret for utkommandering av oppsynspersonell og den daglige betjening av villreintelefonen hver sin uke.

Oppsynstjenesten er ellers bygd opp omkring et eget lukket sambandsnett med en basestasjon plassert sentralt i området. Radioene som blir benyttet, har i tillegg til de egne oppsynskanalene innlagt jaktradiokanalene til NJFF samt politiets redningskanal. For å kunne oppnå gjensidig kontakt med jegerne lytter oppsynet fast på jaktradiokanal nr. 1 - frekvens 143.900.

VILLREINJAKTEN 2012.

Av totalkvoten på 600 dyr ble det skutt 453 dyr, som gir en fellingsprosent på 75,5 % (89,2 % i 2011). Dette er det dårligste resultat på 23 år og et resultat av ensidige vindforhold og manglende fellesjaktavtale. De skutte dyr fordeler seg mellom de ulike kommuner som følger:

Rennebu - 7 dyr = 77,8 %. Midtre Gauldal – 105 dyr = 62,1 %. Holtålen - 87 dyr = 74,7 %.

Os – 53 dyr = 75,7 %, Tolga - 62 dyr = 82,7 %. Tynset - 128 dyr = 85,9 %.

I tillegg felte villreinutvalgets jegere alle 11 tildelte dyr.

I tilknytning til fellingstallene vil en få bemerke at rettighetshaverne var raske til å melde inn foreløpige resultater mens det også dette året tok noe tid før detaljene ble klare. Det er videre klart at innleverte kjever må kontrolleres opp mot innleverte kort for å rette opp feilskjæring av kortene. Det kommer også fram at enkelte jegere konsekvent skjærer for 1,5 års bukk når de er tildelt liten bukk. Her må rettighetshaverne gi opplysninger om at det er dyrets faktiske alder det skal skjæres for.

AKTIVITET:

Totalt har 14 + 1 oppsyn utført oppsynstjeneste under jakten 2012.

Oppsynstjenesten 2012 omfatter totalt til sammen 127 dager (120 i -11) i fjellet. Økningen var en naturlig følge av villreinutvalgets fokusering på skadeskyting. Dyrene ble dessverre samlet i sør og sør-vest i store deler av jakta og dette skapte problemer for jegerne.

Fellingen av reinen dette året ble derfor redusert og konsentrert til disse områdene. Avtalen med fri jakt ble sterkt redusert dette året og dette var medvirkende til at fellingsprosenten sank fra 89,2 % til 75,5 %.

Oversikt over antall oppsynsdager i perioden 1998 – 2012.

År.	1998	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	2010	-11	-12
Dager	82	81	85	91	87	59	64	68	62	101	106	112	85	120	127

SKADESKYTING:

Under utøvelsen av oppsynet er det registrert en del forhold som det kan være av interesse å se litt nærmere på.

Når det gjelder skadde dyr, har en sortert ut skader som ikke kan settes i forbindelse med jaktutøvelsen. Det er i 2012 registrert 11 skadeskutte dyr. 6 av disse er avlivet og tatt på kort mens 5 er funnet døde og kassert. I tillegg kommer 2 storbukker (1 avlivet og en funnet død - naturlige skader), 1 liten bukk med gammel skade (betent), 1 simle med gammel skade i bakfot og 2 kalver med skade fra før jakta. Noen dyr er videre observert med ukjente skader, men dette dreier seg trolig ikke om skuddskader.

I 2011 ble det registrert 7 skadde og 2 dyr gjenfunnet døde.

De registrerte skadeskutte og døde dyrene, 8 kalver, 2 simler og 1 liten bukk, gir en skadeskytingsprosent på 2,4 %. Tabellen nedenfor viser utviklingen siden 1998, og en ser at det var en gledelig utvikling fram til i 2008. Etter en nedgang i 97 og 98, en liten økning i 99 og 2000, en ny nedgang fram til 2004, en liten økning i 2005, historisk lavt på 0,3 % i 2006 før 0,77 % i 2007, så en markert økning til 2,3 % i 2008 og 2,7 % i 2009 mens den så sank til 2,0 % i 2010, videre til 1,7 % i 2011 for så å øke til 2,4 % nå i 2012.

Forollhogna Villreinutvalg

Oversikt over skadde dyr / skadeskytingsprosent 1998 – 2012.

År.	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	2012
Skadde og døde dyr.	9	12	15	10	6	3	2	3	1	5	18	21	12	9	11
%	1,3	1,6	2,1	1,4	0,9	0,8	0,5	1	0,3	0,77	2,3	2,7	2,0	1,7	2,4

Ut over dette kjenner en ikke til andre alvorlige skader på dyr. Det er imidlertid også dette året observert dyr med mindre skader etter brunstkamper og andre "naturlige" skader.

Når en ser på skadeskytingene skriver disse seg fra 30. august og utover jakta. Dette året er det spesielt kalven det har gått ut over, med flere lave skudd i frambein. Dette tyder på at det avfyses skudd på for lange avstander / at avstandsbedømmelsen svikter. Også denne høsten har det vært uforklarlige bomskudd og forklaringen på dette kan ofte være at jegerne ligger for lavt i terrenget slik at kulebanen subber i reinlaven.

Fordeling av de skadeskutte dyrene i perioden 1997 - 2012.

	Stor bukk.	Liten bukk.	Simle.	Kalv.
1997	1 stk	1 stk	2 stk	3 stk
-98		2 "	2 "	5 "
-99	4 "	1 "	2 "	5 "
2000	6 "	1 "	4 "	4 "
2001	2 "		5 "	3 "
2002		1 "	2 "	3 "
2003		1 "	1 "	1 "
2004	2 "			
2005			2 "	1 "
2006				1 "
2007	1 "		4 "	
2008	1 "	1 "	7 "	9 "
2009	1 "	3 "	5 "	12 "
2010	2 "	2 "	5 "	3 "
2011	3 "		3 "	3 "
2012		1 "	2 "	8 "

Oversikten må sees i sammenheng med kvoten det enkelte år. Det er klart at dette forhold virker inn på fordelingen av skadeskytingen for de ulike dyregrupper. Statistikken viser et meget dårlig resultat i 2008 og 2009. En slik økning av antall skadde og døde dyr i forhold til foregående år ble da heller ikke akseptert og det ble derfor fokusert på dette før jakta 2010. Før jakt 2011 ble det laget en DVD som berørte problematikken. Denne ble delt ut til alle villreinjegere i 2011 og 2012 og etter det en vet ble den meget godt mottatt.

Jaktavtaler.

Høsten 2012 var det ingen fellesjaktavtale i så stor grad som de 2 foregående årene. Avtalen var begrenset til områdene nord for fylkesgrensa med unntak av Soknedal mens Dalsbygda var med av terrengene sør for fylkesgrensa. Dette skjedde etter en omfattende diskusjon under årsmøtet samt et rettighetshavermøte i Ålen. Som tidligere beskrevet var det denne høsten meget stabile vindforhold som medførte at reinen oppholdt seg i sør-vestre deler av området gjennom store deler av jakta. Dette sammen med redusert fellesjaktavtale synes å være årsaken til årets lave fellingsprosent.

Det er nå arbeid i gang med å finne en løsning på denne situasjonen og det synes klart at overgangsavtalene må styrkes for å sikre at en opprettholder en høy fellingsprosent i år med ensidige vindforhold. Dette er og blir særlig nå bestanden er kommet opp på det nye bestandsmålet på 2000 vinterdyr. Denne høsten førte været til at dyrene oppholdt seg i sør-vestre deler av området, neste eller et annet år kan forholdene bli helt motsatt.

Tabellen nedenfor viser hvor dyrene er skutt de siste 4 år sammen med tildelt antall på de respektive terreng (gul dekkfarge). For årene 2011 og 2010 er oversikten for dårlig grunnet manglende tilbakemelding til sekretariatet.

Forollhogna Villreinutvalg

Oversikt over skutte dyr fordelt på jaktfelt (antall dyr tildelt per jaktfelt har gul dekkfarge)

Jaktvald		2012	2011	2010	2009
Kvikne	FO 1	158/149	24/149	12/162	317/220
Soknedal	FO 2	3/25	7	26	38/37
Hauasetra	FO 2A	0/9	1	0	0/12
Budal	FO 3	59/84	15/84	132/91	88/126
Nyådalen	FO 4A	0/10	5	2	2/14
Styggfjellet		0/3	0	0	0/5
Romundhaugen	FO 5A	0/11	0	0	0/16
Nøkksjøen	FO 5B	0/4	0	0	0/6
Singsås fj.st.	FO 6 / 7	0/32	1	0	0/50
Haltdalen	FO 8	0/37	0	0	0/55
Hesjedal/Holden	FO 9 / 10	4/66	2	1	0/100
Benndalen	FO 10A	0/11	0	0	0/20
Dalsbygda	FO 11	12/70	51	9	47/105
Vingelen	FO 12	170/64	134/64	93/69	230/96
Magnilsjøen	FO 19	9/11	9	0	14/17
Åsmarka	FO 20	0/3	0	0	0/4
Sum		415/589	250	275	736/883
Totalt skutt		453	535	589	766

2011- mangler fellingsstedsrapport fra Kvikne,Soknedal, Budal, Nekjådalen, Dragås

2010 - mangler fellingsstedsrapport fra Kvikne, Dalsbygda, Vingelen, Magnilsjøen

2009 - mangler fellingsstedsrapport fra Nøkksjøen

KONTROLLER, RAPPORTER OG ANMELDELSER:

Det er i løpet av jakten registrert noen forhold som oppsynet har grepet inn i. Dette dreier seg om 9 OPS-saker (8 i 2011), en grensekrenkelse rapportert til rettighetshaver mens 2 forhold (3 i 2011) som er rapportert til politiet.

De sakene som er oppgjort på stedet omhandler uregelmessighet med kontrollkort og våpenkort samt tvilsom skyting.

De sakene som er rapportert til politiet er et ett forhold der gjennomskyting av et dyr førte til at et annet dyr ble truffet (dødskutt) og en skyting av dyr totalt uten bakgrunn.

Oversikt over antall anmeldelser i perioden 1998 – 2012.

År. 1998	-99	2000	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	2012
Ant. 0	2	7	2	3	1	0	0	0	3	6	7	3	3	2

Forollhogna Villreinutvalg

Oversikt over antall kontrollerte jegere 1998 – 2012.

År	1998	-99	2000	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	2012
Ant.	282	296	281	284	267	64	134	131	91	269	243	358	232	350	314
%	38	35	35	35	36	16	34	44	30	34	26	40	36	58	52

Oversikten viser utviklingen de siste 15 årene. For 2003 og 2004 må en ta med i vurderingen totalkvoten på bare 400 dyr og i 2005 og 2006 på bare 300 dyr. Erfaringene etter disse årene er at det var svært liten jegerkonsentrasjon og at dette virker inn på mulighetene til å kontrollere de som er ute på jakt (sprer seg ut i området). Andelen kontrollerte jegere økte litt i 2007 mens det ble en klar nedgang i 2008. Forut for årets jakt ble det fokusert på at antallet kontroller burde øke og totalt ble det registrert 40 % kontrollerte jegere. Dette sank til 36 % i 2010, men ble bevist øket til 58 % i 2011 og nå i 2012 52 %.

Totalt synes det riktig å konkludere med at oppsynet er gjennomført på en forsvarlig måte, men oppsynet har heller ikke dette året fanget opp alle påskytinger og skadeskytinger. Antallet kalv med skader i frambein tyder på skyting på for lange avstander. Dette er et forhold som det må fokuseres mere på før og under jakta 2013.

Kommentarer fra det enkelte oppsyn.

Det er få kommentarer dette året, men en av disse er det verd å nevne. Det meldes om stadig flere jeger som klart uttrykker at de etter noen få dagers jakt på liten bukk bevist velger å skyte simle. Dette er et forhold som reguleres av jegerkontrakten og i gjeldende kontrakt medfører dette et straffegebyr på kr. 1.000,-. Dette er jegerne oppmerksom på og et gebyr på kr. 1.000,- er ikke avskrekkende for jegerne. Dette er et fenomen som en har registrert i 3 – 4 år nå og særlig dette år har mange jegere bevist benyttet seg av dette. I sin tid ble jegerkontrakten utformet med tanke på å fange opp de jegere som ved en feiltakelse felte simle på kort for liten bukk. Slik som utviklingen er nå må rettighetshaverne ta jegerkontrakten opp til vurdering i førstkommende årsmøte med sikte på å endre denne slik at jegerne avstår fra denne type handlinger.

Villreintelefonen.

Også denne høsten ble Villreintelefonen for Forollhogna drevet av villreinområdet v. oppsynsledelsen. Det etableres et korttidsabonnement med PersonSvar i regi av Telenor. Vaktstående oppsynsleder la inn opplysninger om reinens bevegelser etter samme mønster som tidligere. Det aktuelle telefonnummer ble bekjentgjort før jaktens begynnelse. Etter det en kjenner til fungerte opplegget meget godt, noe som villreinområdets hjemmeside også bidrar til.

Målsetningen var at villreinområdet ikke skulle ha utgifter knyttet opp til denne tjenesten.

Resultatet for 2012 viser at Villreintelefonen også dette året med en kvote på 600 dyr har gitt et overskudd på ca. kr. 30.000,-.

Fra oppsynsledelsen er det et klart råd til villreinområdet om at villreintelefonen må videreføres også kommende år og aktuelt nummer er allerede reservert. Oppsynsledelsen vil også påpeke at de vil etterstrebe å gi så gode og riktige opplysninger som overhode mulig for å "gi noe tilbake" for de midlene som tjenesten gir villreinområdet.

Det synes også riktig at midler som kommer inn via denne tjenesten øremerkes videre utbygging av sambandet i villreinområdet samt selve oppsynsutøvelsen.

Rovdyrproblematikk.

Det er riktig å nevne at det også gjennom vinteren 2012 er registrert en betydelig jerveaktivitet i området. Det ble da også tatt ut 2 kull (6 dyr) på sørsiden av området og funnet en antatt yngling nord i området denne våren. I tillegg ble det tatt ut en jerv på lisensjakt og avlivet 2 dyr av SNO (fra helikopter). Observasjoner sommeren / høsten 2012 tilsier at det kullet som ikke ble tatt ut har beveget seg i større deler av villreinområdet denne sommeren og høsten. Det er flere bekræftede observasjoner av tre til fire dyr som gikk sammen, blant annet i Vingelen og på Kvikne.

En har tidligere år påpekt at Forollhognaområdet ikke blir sett på som en enhet i forvaltningssammenheng (er delt mellom region 5 og 6).

Noe er bedret, men fortsatt er det slik at det ikke skal være yngling sør for fylkesgrensa mens det skal være yngling nord i villreinområdet. Dette er ikke logisk, for et kull fra en yngling være seg i nord eller sør vil bruke hele villreinområdet i sitt næringsøk.

Forollhogna Villreinutvalg

Tamreinovergang.

Forrige høst var et større antall tamrein (ca. 350 dyr) inne i de østre deler av villreinområdet. Også denne høsten var dyrene ved flere tilfeller i ferd med å trekke over Kjøljedalen – Kjurrudalen, men heldig vis unngikk en direkte sammenblanding med villreinen. Grunnet ugunstige vær og føreforhold ble dyrene gående i dette området unødig lenge før de ble drevet tilbake til riktig område. Den muntlige avtalen fra 2005 om at oppsynet kunne avlive tamrein under jakta ble videreført i 2012 og det ble skutt en tambukk under villreinjakta denne høsten.

Nå på senhøsten har det imidlertid på nytt vært store problemer. På nytt har det gått flere hundre dyr i området mellom Rugeldalen – Hessdalen – Setersjøen. Også denne høsten har en del av dyrene delvis krysset Kjøljedalen, og villreinutvalget hadde fly oppe for å dokumentere dette den 15. november. Det ble da funnet opp mot 400 dyr vest for dalføret mellom Hersjøen og Kjurrudalen. Heldig vis var forholdene slik at reineierne rykket ut allerede påfølgende dag og drev dyrene tilbake østover og i løpet av helgen 17. – 18. november ble ca. 450 dyr drevet ut av villreinområdet og over jernbane og fylkesveg.

Presset mot villreinområdet ser ut til å øke nå som sperregjerdet nord for Aursunden er blitt en realitet. Etter møte mellom arbeidsgruppen for sperregjerde og MD / LMD i november 2011 hadde en et berettiget håp om at dette sperregjerdet ville bli reist sommeren 2012, men dette skjedde ikke. Nå i høst har det blitt klart at saken har ligget i DN i svært lang tid. Det er nå purret både fra MD og villreinutvalget og DN har lovet å behandle saken slik at de berørte departement kan sluttbehandle saken. Målsettingen nå er å få reist sperregjerdet kommende sommer.

Sluttord.

Oppsynsrapporten 2011 hadde et forsidebilde av en skoleklasse på opplæringsjakt i Budalsfjellene. En positiv vinkling som på sikt kan ført til nye villreinjegere.

Årets rapport preges av usikkerhet og har et foto av tamrein inne i villreinområdet på framsiden. Jegerne har hatt dårligere avtaler å forholde seg til, fellingsprosenten har gått ned og trekket av tamrein inn i deler av området har øket. Arbeidet mot departementene følges opp, arbeidet med å få til forutsigbare og bedre overgangsavtaler har startet. Det er nå opp til rettighetshaverne å ta ansvar slik at forholdene blir lagt til rette for en forutsigbar, effektiv og human jakt i 2013.

Røros, 26. 11. 2012

Terje Borgos,
ansvarlig oppsynsleder

www.hognareinen.no

Nettstedet www.hognareinen.no har vært i drift siden 2005. I løpet av de fire første driftsårene har nettsida vært lastet 357.221 (status 4. mars 2013). Det gir et snitt på 44.650 nedlastinger årlig.

Vaabenhuset Nygård, Haltdalen Sparebank og Bergans er våre samarbeidspartnere i nettsatsingen, og Arne Nyaas sørger for drift og oppdateringer.

Villreinutvalgets kvote

Retningslinjer for villreinjakt, Forollhogna Villreinutvalg

Målet er å skaffe tilstrekkelig med inntjening, samtidig som en skal stimulere til rekruttering av nye jegere. Det er også viktig å beholde oppgjør per kilo for kategoriene kalv og simle. Øvrige kategorier selekteres ofte av andre årsaker.

Villreinutvalget har satt opp fire punkter i forbindelse med fordeling av kortene som villreinutvalget disponerer:

1. Offentliggjøring av søknadsmuligheter: Kvote og søknadsmuligheter legges ut på nettsidene www.hognareinen.no
2. Offentliggjøring av priser: Prisene for jakta legges ut på nettsidene når jakta annonseres.
3. Frist for søknader: Søknadsfristen settes til 1. juni.
4. Tildeling/utvalg av jeger: Inntjening er viktig, samtidig er rekruttering et viktig poeng. Utvalget har derfor vedtak om å prioritere som følgende: jegeropplæring/rekruttering, sponsorer som søker jakt, anbud på bukkekategoriene, tilfeldig trekking blant øvrige søkere.

Villreinutvalget hadde i 2021 tildelt 11 dyr (som i 2011). Bukkene ble solgt til anbudspris mens simlene og kalvene ble fordelt til søkerne i tråd med retningslinjene. Det ble dette året praktisert flytende pris i forhold til slaktevekt, en naturlig oppfølging av bestandsplanen. Inntektene fra salg av fellingsretter ga utvalget inntekter på til sammen **kr 61.017,-**.

Forollhogna Villreinutvalg

Telling

53 kalver pr 100 simle/ungdyr

Årets kalvetelling i Forollhogna viser **53 kalver pr 100 simle/ungdyr**. Tellinga ble gjennomført i går av Norsk institutt for naturforskning (NINA). Flyfotograferingen resulterte i **1898 dyr totalt: 540 kalver, 1018 simle/ungdyr og 340 bukker**. Kalvetilveksten har variert mye på 2000-tallet, fra 66,5 kalver pr 100 simle/ungdyr i 2000 til 52,7 kalver pr 100 simle/ungdyr i 2010. MEN, reinen i Forollhogna har det fint nå med mange snøfonner å søke ly på for insektene - og godt med beite.

Strukturtelling 2012

Strukturtelling i Forollhogna .

Det ble gjennomført strukturtelling i ovennevnte område 20-23.09.2012. Stein Raae deltok på tellingen. I tillegg fikk vi informasjon om flokkenes lokalisering av fjelloppsyn Terje Borgos og Ingebrigt Storli. Flokkene ble funnet i hhv. Litj-Ensjøhøgda, området vest for Hiåsjøene og i Grønhø.

Totalt ble det opptalt 973 dyr, fordelt på 3 flokker samt 2 dyr i Sletthø den 20.09. Strukturen ble beregnet til: 21,9 % kalv, 42,1 % simler, 8,9 % ungbukk, 7,9 % 2,5 årsbukk og 19,1 % eldre bukk - 3,5 år+.

Det var gode forhold under tellingen og tallene vurderes som relativt sikre.

Vi takker for god tilrettelegging og utmerket samarbeid!

Med hilsen

Per Jordhøy

Minimumstelling vinteren 2013.

Det foreligger per dato ingen sikker vintertelling. Dette er beklagelig, men for å få en sikker telling er en totalt avhengig av gode vær og sporingsforhold i hele villreinområdet. Forholdene denne vinteren har vært vanskelige, tradisjonen tro spesielt nord for fylkesgrensa. Det som foreligger er følgende:

Fotografert og tallet 22. januar totalt 1.749 dyr. Dyrene var den dagen konsentrert i en storflokk på 1500 dyr i Sandfjellet, 139 dyr sør for Storhiåsjøen og noen mindre bukkeflokker i Tynset og Midtre Gauldal. Nytt forsøk den 20. februar fant 1.665 dyr fordelt på en storflokk på 1.343 dyr i Hestfjellet og 10 mindre flokker i Tynset, Midtre Gauldal og Holtålen.

Vi er rimelig sikre på at noen av disse siste småflokkene ikke ble funnet den 20. 1. og når en legger til disse dyrene får vi en beregnet vinterstamme på 1.850 dyr

Dersom en beregner årets bestand ut fra tellingen vinteren 2012, 1.750 dyr med en kalveprosent på 53 per simle / ungdyr og en avskyting på 453 dyr pluss ca. 40 dyr i naturlig avgang kommer en også fram til en teoretisk bestand på ca. 1.850 dyr.

Dette tallet legges derfor foreløpig til grunn for kvoteberegningen. Ved nye opplysninger vil tallgrunnlag og forslag bli endret.

Tamreintrekk inn i villreinområdet.

Villreinutvalget har gjennom året arbeidet med det planlagte sperregjerdet mellom villreinområdet og tamreinområdene i øst. Det har vært kontakt med medlemmene i arbeidsutvalget og det ble et møte mellom sekretær og MD den 12. februar 2013. Det er nå klart at departementene krever vurdering av eventuelle virkninger av gjerdet i forhold til naturmangfoldloven samt kommunal behandling i forhold til plan og bygningsloven. Det bør imidlertid være god grunn til å anta at det nå vil bli gitt klarsignal til å reise det etterlengtede sperregjerdet.

Sluttord

Forollhogna Villreinområde har fortsatt store utfordringer innen forvaltningen av villreinen. Det er nå i noen år fokusert på økende skadeskyting. Dette er fulgt opp fra villreinutvalgets side og siste høst resulterte samarbeidet med Pers Naturvideo i en DVD som fokuserer på sikker og human jakt. Denne ble delt ut til samtlige villreinjegere høsten 2012 og dette vil også bli fulgt opp kommende høst. Resultatet siste høst tyder på at arbeidet bærer frukter.

Forollhogna Villreinutvalg

Videre vil utvalget sterkt anbefale at alle rettighetshaverne arrangerer kortutdelingsmøter med bistand fra oppsynskorpset. Vi har innen villreinområdet et meget godt skolert oppsynskorps med bred erfaring gjennom mange år som kan bistå rettighetshaverne. Trenings skyting i forkant av jakta er også en forutsetning for at den enkelte jeger skal være best mulig forberedt på jakta. Antall treningskudd har stor innvirkning på hvordan den enkelte jeger er i stand til å kjenne og håndtere sitt våpen. God våpenkunnskap og innskyting av geværet med riktig jaktammunisjon danner grunnlaget for et godt resultat.

En annen utfordring innen villreinområdet, er at jegerne er godt voksne menn med en høy gjennomsnittsalder. For at yngre jegere skal fatte interesse og komme på banen, må det legges til rette for dette. I første rekke må denne gruppen få tildelt jaktkort, og at det lages et opplegg for jegere uten jakterfaring. Mange skoler har tatt tak i dette, men ofte sitter de uten tilgang til jakkort i et villreinterreng. Utvalget har derfor prioritert kort til jegeropplæring og førstegangsjegere med de utvalgsdyrene vi får tildelt. Utvalget vil videre gjennomføre et arbeid med villreinkunnskap / villreinjakt opp mot de ungdomsskoler som har meldt sin interesse. Vi ser videre med stor tilfredshet at enkelte rettighetshavere legger til rette for førstegangsjegere og blant annet tildeler dyr til lokale skoler.

Det er gjennom flere år fokusert på nedgangen i slaktevektene. Utviklingen har vært bekymringsfull og vi må bort fra at jegerne kommer og gir uttrykk for at de må jakte flere dager for de dyrene vi så var så små at de kunne vi ikke skyte. Det må settes fokus på dette forhold fra rettighetshavernes side og prissystemene må følge målene i bestandsplanen og gi klare effekter for de som både skyter små dyr og de som skyter plussvariantene. Statistikken for siste år viser fortsatt at det er til dels store forskjeller i slaktevektene for simler og kalv skutt i de ulike bygder. Det synes naturlig at vektutviklingen styres gjennom uttaket av dyr og da spesielt gruppene simler og kalv. En håper at det nå blir oppslutning om de tiltak som foreslås i bestandsplanen for inneværende periode slik at vektutviklingen går i positiv retning.

Villreinutvalget vil takke alle som har bidratt med gode råd og hjelp til å løse de utfordringene vi har stått overfor.

Vingelen 3. april 2013

Kvikne 3. april 2013

Budal 3. april 2013

Hallvard Urset
Leder

Tor Granvold
Kasserer

Per Bj. Bonesvoll
Styremedlem